

[Willesen.]

i Sammenligning med en Stormagts Forsvarsberedskab, er der noget om dette, men paa den anden Side saa er Forholdene jo som nævnt saaledes forandret, at Danmarks militære Ydeevne er forringet i en ganske overordentlig Grad. Naar vi saa sammeligner Danmarks Stilling før Krigen og nu, forekommer det mig, at der er sket afgørende Forandringer baade med Hensyn til de tekniske Muligheder for et Forsvar og med Hensyn til de udenrigspolitiske Forhold, hvorunder vi nu lever. Med Hensyn til de tekniske Muligheder kan jeg bedst ved en historisk Parallel pege paa Dybden af den Forandring, der efter min Opfattelse er foregaaet, thi Gennembrudet af Flyvekrigen og af Gaskrigen, ja, Muligheden af noget saa frygteligt som en bakteriologisk Krig har været en teknisk Revolution af saa dybtgaaende Virkning, at den i det mindste fortjener at sammenstilles med Virkningen af Krudtets Opfindelse og dets Indførelse i Krigsførelsen for Aarhundreder tilbage. Og medens Krudtets Opfindelse bevirkede, at Datidens mindre Krigsherrer, Borgherrer og Smaafyrster, blev ude af Stand til paa egen Haand at optage Kampen med store Krigsherrer, Konger og større Fyrster, mener jeg, at paa Grund af de tekniske Forandringer de smaa Stater paa lignende Vis har mistet deres Evne til paa nogenlunde lige Fod at tage Kampen op med Storstaterne. Endvidere maa man lægge Mærke til, at den Rustningspolitik, Stormagterne driver for Tiden, hviler paa den Forudsætning, at nu omfatter Kombattanter, de, der deltager i Krigen, ikke alene de Militære, men den hele Befolkning. Man behøver saaledes blot at tænke paa den nye Lov om det franske Riges Forsvar, hvorefter hele den franske Befolkning er organiseret militært med det Formaal for Øje straks ved Mobilisering at kunne indrulleres om ikke direkte saa dog indirekte som Kombattanter. Og naar man tænker paa — jeg følger f. Eks. sagkyndige tyske Officers Udtalelser —, at Luftkrigen vil blive ført saaledes, at det er umuligt at gøre Forskel paa militære og civile, saaledes at medens tidligere Kampen hovedsagelig tog Sigte paa Hærens Nedkæmpning, vil den fremtidig lige saa godt tage Sigte paa den civile Befolknings Udryddelse, er Muligheden for at føre et Forsvar i Virkeligheden saaledes forringet, at det forekommer mig uforvarligt, i alt Fald for et lille Land som Danmark, at tænke paa noget saadant. Blot et halvt Hundrede Flyvere, som der

har været Tale om, var maaske tilstrækkeligt til at pulverisere København, og de Giftskyer, de kan udspy, gør ingen Forskel paa uniformerede og civile Personer, og at forsyne en Befolkning paa Hundredetusinder eller en lille Million med Gasmasker og den Slags Ting er i og for sig en nødvendig Konsekvens af de Forslag, som her foreligger, men den Konsekvens har den højtærede Forsvarsminister dog ikke voget at drage. Det er ikke overdrevet, naar f. Eks. Forfatteren Helge Rode med Henblik paa den Udvikling, Krigsteknikken har taget i det sidste Aars Tid, har sagt, at nu er det Djævelen, der regerer i de kemiske Professorers Laboratorier; der er en Opfindsomhed i Retning af Midler til Masseødelæggelse baade af civile og militære, som ingen har gjort sig Forestilling om. Jeg erindrer ogsaa at have set Uddrag af en Betænkning, der er afgivet af Folkeforbundets Militærkommission, hvori man netop pegede med Eftertryk paa, at man maatte regne med, at i fremtidig Krigsførelse gjaldt det om at ukampdygtiggøre ikke alene de militære, men ogsaa den civile Befolkning, saaledes at dens Arbejdsenergi ikke i Fremtiden kunde anvendes paa ny i Militære Formaaes Tjeneste, og det vil kort og godt sige udrydde den. Under saadanne Forhold forstaaer jeg, at en Mand, der tidligere har været kendt som national Forfatter, P. Lauridsen, har kunnet udsende en Pjece, der er værd at stifte Bekendtskab med, „Bør vi afruste“, hvori han netop præciserer den Forandring, der har fundet Sted paa Grund af Revolutionen i den tekniske Krigsførelse.

Desuden forekommer det mig, at Danmarks udenrigspolitiske Situation maa siges i ikke ringe Grad at være lettet som Følge af Krigens storpolitiske Virkninger, thi allerede den Kendsgerning, at der ikke i Østersøen findes nogen Flaade, som er i Stand til at formene Vestmagternes Adgang til dette Hav, betyder dog i Virkeligheden en ikke ringe Lettelse i Danmarks Stilling. Medens det tidligere, som det ærede Medlem Hr. P. Munch paaviste, var saaledes, at den tyske Flaade beherskede Østersøen, og at den selvfølgelig ikke vilde lade et Forsøg paa at trænge derind staa hen uden Modstand, eftersom den havde al mulig Udsigt til at kunne yde Modstand med stor Effektivitet, eksisterer en saadan Mulighed nu ikke for nogen Magt i Østersøen, og det letter Danmarks Stilling i ikke ringe Grad. Det forekommer mig derfor, at den højtærede Ministers Lovforslag har forsøgt paa at løse det